

**Prezes
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów**

DDF3-580/1/01/DL

Warszawa, 2001.08. 24

DECYZJA Nr DDF-52/2001

Na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r., Nr 122 poz. 1319) zwanej dalej „nową ustawą”, w związku z wnioskiem z dnia 4 grudnia 2000 r. (wpłynął do Urzędu 17 stycznia 2001 r.) Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji w Warszawie w sprawie wszczęcia postępowania - na podstawie ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 z późn. zm.) zwanej dalej „dotychczasową ustawą” - dotyczącego zaniechania przez Visa International Service Association, spółkę utworzoną zgodnie z prawem stanu Delaware, USA z siedzibą w Wilmington, New Castle i Europay International z siedzibą w Belgii, Waterloo oraz banki działające w ramach porozumienia emitentów Visa Forum Polska i Europay Forum Polska tj. BIG Bank Gdański S.A. w Warszawie, Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. w Warszawie, Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. w Warszawie, Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie, Bank Pekao S.A. w Warszawie, Bank Pocztowy S.A. w Bydgoszczy, Bank Przemysłowo-Handlowy S.A. w Krakowie, Bank Śląski S.A. w Katowicach, Bank Współpracy Regionalnej S.A. w Krakowie, Bank Zachodni WBK S.A. we Wrocławiu, BRE Bank S.A. w Warszawie, Fortis Bank Polska S.A. w Warszawie, Górnośląski Bank Gospodarczy S.A. w Katowicach, Bank Handlowy w Warszawie S.A., Invest Bank S.A. w Poznaniu, Kredyt Bank S.A. w Warszawie, LG Petro Bank S.A. w Łodzi, Lukas Bank Świętokrzyski S.A. w Kielcach, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. w Warszawie, Powszechny Bank Kredytowy S.A. w Warszawie, Prosper-Bank S.A. w Warszawie, a także Związek Banków Polskich praktyk monopolistycznych na rynku kart płatniczych ogólnego przeznaczenia na terytorium Polski,
odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie zaniechania praktyk ograniczających konkurencję (w dotychczasowej ustawie – monopolistycznych) polegających na:

1. prowadzeniu polityki przeciwdziałającej powstawaniu i rozwojowi konkurencji

na ww. rynku,
2. nieuczciwym oddziaływaniu na kształtowanie cen, w szczególności opłaty „interchange”,
3. narzucaniu uciążliwych warunków umów przynoszącym emitentom kart płatniczych niezasadne korzyści,
4. uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia warunku stosowania jednakowej opłaty „interchange” w stosunku do różnych rodzajów kart płatniczych,
5. pobieraniu przez przedsiębiorców działających w ramach stowarzyszeń emitentów, posiadających pozycję monopolistyczną cen nadmiernie wygórowanych, w szczególności opłaty „interchange”,
6. ograniczaniu przez ww. przedsiębiorców o pozycji monopolistycznej emisji kart płatniczych kredytowych na rzecz kart płatniczych debetowych i obciążeniowych, co według wnioskodawcy stanowi naruszenie przepisów art. 5 ust. 1 pkt 1, 5, 6 i 7 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i 3 dotychczasowej ustawy, a które mogłoby stanowić naruszenie przepisów art. 8 ust. 2 pkt 5, 1, 6, 4, 2 nowej ustawy.
Jednocześnie wspomniany na wstępie wniosek uwzględniony został w części dotyczącej praktyk ograniczających konkurencję polegających na zawarciu porozumień ograniczających konkurencję na ww. rynku.

Uzasadnienie

Organ antymonopolowy po przeanalizowaniu ww. wniosku uwzględnił go w części dotyczącej praktyk ograniczających konkurencję polegających na zawarciu porozumień ograniczających konkurencję na rynku kart płatniczych ogólnego przeznaczenia na terytorium Polski poprzez:

- zawarcie porozumień cenowych i wspólne ustalanie wysokości opłaty „interchange” pobieranej od transakcji dokonywanych kartami płatniczymi systemów Visa i Europay/Eurocard/MasterCard w Polsce,
- koordynację działań w celu ograniczenia dostępu do rynku przedsiębiorców nie należących do porozumień emitentów Visa Forum Polska i Europay Forum Polska,
- ustalanie w ramach ww. porozumień emitentów zasad i warunków zawieranych umów,

co może stanowić naruszenie przepisów art. 4 pkt 1, 4 i 5 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999 r. Nr 52, poz.547 z późn. zm.) zwanej dalej „dotychczasową ustawą” odpowiadających przepisom art. 5 ust. 1 oraz ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122, poz. 1319) zwanej dalej „nową ustawą”.

Ograniczając zakres wszczętego w dniu 20 kwietnia 2001 r. postępowania antymonopolowego o nadużywanie pozycji dominującej organ antymonopolowy wziął pod uwagę co następuje.

Przesłanką niezbędną do stwierdzenia praktyk monopolistycznych o których mowa w dotychczasowej ustawie, a nadużywania pozycji dominującej w nowej ustawie

jest posiadanie przez stosującego ją przedsiębiorcę – pozycji dominującej. Zgodnie z art. 4 pkt 9 nowej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Zasadniczym elementem definicji dominacji rynkowej (zarówno w dotychczasowej jak i nowej ustawie) jest zatem przede wszystkim niezależność działania innych uczestników rynku, w tym od konkurentów. Wnioskodawca, jako podmioty stosujące praktyki monopolistyczne na rynku kart płatniczych ogólnego przeznaczenia na terytorium Polski, wskazuje Visa International Service Association z siedzibą w Wilmington, Delaware, USA i Europay International S.A. z siedzibą w Waterloo, Belgia oraz 25 banków działających w Polsce (ich liczba w wyniku dokonanych połączeń oraz wycofania przez wnioskodawcę wobec 2 banków zarzutów -zmniejszyła się do 21), które podpisały porozumienia w ramach Visa Forum Polska i Europay Forum Polska oraz Związek Banków Polskich. Z uwagi na fakt, iż emitentami kart płatniczych, pobierającymi przedmiotowe opłaty „interchange” za realizację transakcji płatniczych przy użyciu tych kart są banki, wnioskodawca wskazuje na ponad 20 banków działających w Polsce jako posiadających pozycję dominującą na tym rynku. Wspomniane banki, będąc względem siebie konkurentami w zakresie świadczonych usług, stanowią większość instytucji, oferujących na rynku krajowym w ramach świadczonych przez siebie usług posługiwanie się kartami płatniczymi. Pozostałe wskazane przez wnioskodawcę podmioty stosujące wymienione we wniosku praktyki tj. organizacje Visa International Service Association i Europay International SA, jak i Związek Banków Polskich (poprzez Radę Wydawców Kart Bankowych) nie są natomiast emitentami kart płatniczych. Przedstawiona zbiorowość kilkudziesięciu przedsiębiorców i organizacji nie spełnia przesłanek do uznania jej za przedsiębiorcę dominującego na rynku w kontekście przepisów powołanej ustawy, gdzie w art. 8 ust. 1 mowa jest o pozycji dominującej jednego lub kilku, ale nie kilkudziesięciu przedsiębiorców, jak to określa wnioskodawca.

Z powyższych powodów, nie jest możliwe przypisanie wyżej wymienionym podmiotom, w tym ponad 20 bankom – zbiorowej pozycji dominującej na rynku. Z tego względu nie jest również możliwe rozpatrywanie ich działań rynkowych w kontekście naruszenia przepisów art. 5 a tym bardziej 7 dotychczasowej ustawy (art. 8 nowej ustawy) odnoszących się do przedsiębiorców posiadających pozycję monopolistyczną a więc nie spotykających się z konkurencją na swoim rynku.

Zgodnie z przepisami art. 78 nowej ustawy, od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

Marek Wojtkiewicz
Dyrektor Departamentu Instytucji
Finansowych i Usług

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Siemiątkowski
Pan Tomasz Bagdziński
Pełnomocnicy
VISA International Service Association
Allen & Overy Poland Sp. z o.o.
ul. Żelazna 28/30
Sienna Center
00-832 Warszawa

2. Pani Jolanta Tropaczyńska
Pełnomocnik
Europay International S.A.
LINKLATERS & ALLIANCE i Wspólnicy
Spółka Komandytowa
ul. Sienna 39
Warsaw Towers
00-121 Warszawa

3. Związek Banków Polskich
Rada Wydawców Kart Bankowych
ul. Smolna 10a
00- 375 Warszawa

4. BIG Bank Gdański S.A. w Warszawie
ul. Kopernika 36/40
00-924 Warszawa

5. Pani Jolanta Galewicz – Padzik
Pan Wojciech Barański
Pełnomocnicy
Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. w Warszawie
ul. Kasprzaka 10/16
01-211 Warszawa

6. Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. w Warszawie
ul. Dubois 5a

00-184 Warszawa

7. Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie
Al. Jana Pawła II 12
00-124 Warszawa

8. Bank Pocztowy S.A. w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 17
85-959 Bydgoszcz

9. Bank Przemysłowo-Handlowy S.A. w Krakowie
Al. Pokoju 1
31-548 Kraków

10. Pan Sławomir Stawczyk
Pełnomocnik
Banku Śląskiego S.A. w Katowicach
ul. Sokolska 34
40-086 Katowice

11. Pani Bożena Ciembroniewicz
Pełnomocnik Banku Współpracy Regionalnej S.A. w Krakowie
ul. Sarego 2-4
31-047 Kraków

12. Pani Anna Janikowska Nowak
Pan Tomasz Romanowski
Pełnomocnicy Banku Zachodniego WBK S.A. we Wrocławiu
ul. Rynek 9/11
50-950 Wrocław

13. Pani Elżbieta Trzcianko
Pełnomocnik BRE Bank S.A. w Warszawie
ul. Senatorska 18
00-950 Warszawa

14. Fortis Bank Polska S.A. w Warszawie
ul. Marynarska 13
02-674 Warszawa

15. Górnośląski Bank Gospodarczy S.A. w Katowicach
ul. Warszawska 6
40-006 Katowice

16. Pan Sławomir Dudzik
Pełnomocnik
Banku Handlowego w Warszawie S.A.
ul. Kraszewskiego 14
30-110 Kraków

17. Invest Bank S.A. w Poznaniu
ul. Zwirzyńska 18
60-814 Poznań

18. Kredyt Bank S.A. w Warszawie
ul. Kasprzaka 2/8
01-211 Warszawa

19. Pan Tomasz Gizbert-Studnicki
Pełnomocnik
Banku Pekao S.A. w Warszawie
ul. Kraszewskiego 14
30-110 Kraków

20. LG Petro Bank S.A. w Łodzi
ul. Rzgowska 34/36
93-172 Łódź

21. Lukas Bank Świętokrzyski S.A. w Kielcach
ul. Sienkiewicza 76
25-001 Kielce

22. Powszechna Kasa Oszczędności
Bank Polski S.A. w Warszawie
ul. Puławska 15
00-975 Warszawa

23. Pani Maria Paluszyńska
Pełnomocnik
Powszechnego Banku Kredytowego S.A. w Warszawie
Departament Prawny
ul. Towarowa 25a
00-958 Warszawa

24. Prosper-Bank S.A. w Warszawie,
Grupa Kredyt Banku S.A.
ul. Ciołka 10
01-402 Warszawa

25. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji
ul. Krzywickiego 34
02-078 Warszawa